

בס"ד. יום ב' דר"ה (עשי"ק) ה'תשד"מ. הנחת הת' בלתי מוגה

אמור כג, כד. פינחס כס, א. א. (3)

ויק"ר רפכ"ס. יל"ש עה"פ פינחס כס, א. (רמז)

ראה המשך הנ"ל. (6) ס"כ

שעזיח"א פ"א. (9) מוש"י עה"פ

ראה רטו, ב. (12) ראה גב

בראשית ז, ג-ד. (14) ראה מוש"י עה"פ.

משלי א, כ. (18) ראה תו"ח

תרגום אונקלוס שם. (19)

התעורר רפ"ה. (11) ח"א (בחסמטות) רטו, ב. (12) ראה גב

שעזיח"א פ"א. (8) שעזיח"א פ"א. (9) מוש"י עה"פ

ראה רפ"א רע"א ובהנחת חר"ל שם. (5) ראה המשך הנ"ל. (6) ס"כ

ראה רפכ"ס. (4) ויק"ר רפכ"ס. יל"ש עה"פ פינחס כס, א. (רמז)

התעורר רפ"ה. (10) אבות רפ"ה. (11) ח"א (בחסמטות) רטו, ב. (12) ראה גב

בראשית ז, ג-ד. (14) ראה מוש"י עה"פ.

משלי א, כ. (18) ראה תו"ח

תרגום אונקלוס שם. (19)

זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, וקאי על תיבם דר"ה (בחדש השביעי באחד לחודש). וידוע דיוק כ"ק מו"ח אדמו"ר בזה (היה בל"ה בארץ נברא העולם, ור"ה הוא ביום מעשיך. ובכ"ד לבאר גודל העילוי של היום דר"ה (שיום זה תחלת נקרא בשם תחלת מעשיך) מכאן תחלה מעלת יום הראשון דמעיב (כ"ה בארץ) 5, שמוז יובן גודל העילוי של היום דר"ה שהוא נעלה יותר מכ"ה בארץ. דהנה בחיק הבורא, ועד שזה רק בכח העצמות בארץ דוקא) הוא רק בחיק הבורא, ופעד שזה רק בכח העצמות שמציאותו מעצמותו, כמ"ש אדמו"ר באגה"ק 67, שהוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין, והיה ענין זה דבריאה יש מאין, דוקא ביום הראשון דמעיב, כמ"ש (ביום הראשון דמעיב) בראשית ברא גו' ופירש הרמב"ן דאין אצלנו כלשון הקודש בהוצאת היש מאין אלא לשון ברא (דהשם בריאה) הוא התייחס של ענין הוצאת היש מאין, כחורת הבעש"ט דשמו של כל דבר אשר יקראו לו כלשון הקודש הוא חיותו של הדבר שמחי' ומהוה אותו תמיד מאין לישל, והיינו דביום הראשון דמעיב) נבראו השמים והארץ וכל צבאיהם מאין לישל, כמ"ש בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, את השמים לרבות חלדוהיהם ואת הארץ לרבות חלדוהיה' 9, דכל הבריאה כולה נבראה שבפסוק בראשית מרומזים כל הע"ס, שבראשית קאי גם על הכת"ב והארץ קאי על מלכות, ויתירה מזו, שבראשית קאי גם על הכת"ב שלמעלה מחכמה, וכמו שמבאר כ"ק אדמו"ר האמצעי בחורת חיים בחלתו 10 דבחיבת בראשית יש כמה פירושים, בראשית כפשוטו (בראשית בריית שמים וארץ 14, בתחלת הזמן) ולפ"ו קאי על ספירת המלכות, בראשית בחוכמתה 16 וקאי על ספירת החכמה (ובפירוט יוחר, קאי על ב' בחינות חכמה, חכמות בחוץ תרונה 17, חכמות לשון רבים, חכמה עליונה וחכמה תתונה 18), בראשית בקדמיותו וקאי על פתח שלמעלה מהחכמה, והיינו דנוסף על מה שבראשית הוא מאמר

ב

זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון, וקאי על תיבם דר"ה (בחדש השביעי באחד לחודש). וידוע דיוק כ"ק מו"ח אדמו"ר בזה (היה בל"ה בארץ נברא העולם, ור"ה הוא ביום מעשיך. ובכ"ד לבאר גודל העילוי של היום דר"ה (שיום זה תחלת נקרא בשם תחלת מעשיך) מכאן תחלה מעלת יום הראשון דמעיב (כ"ה בארץ) 5, שמוז יובן גודל העילוי של היום דר"ה שהוא נעלה יותר מכ"ה בארץ. דהנה בחיק הבורא, ועד שזה רק בכח העצמות בארץ דוקא) הוא רק בחיק הבורא, ופעד שזה רק בכח העצמות שמציאותו מעצמותו, כמ"ש אדמו"ר באגה"ק 67, שהוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין, והיה ענין זה דבריאה יש מאין, דוקא ביום הראשון דמעיב, כמ"ש (ביום הראשון דמעיב) בראשית ברא גו' ופירש הרמב"ן דאין אצלנו כלשון הקודש בהוצאת היש מאין אלא לשון ברא (דהשם בריאה) הוא התייחס של ענין הוצאת היש מאין, כחורת הבעש"ט דשמו של כל דבר אשר יקראו לו כלשון הקודש הוא חיותו של הדבר שמחי' ומהוה אותו תמיד מאין לישל, והיינו דביום הראשון דמעיב) נבראו השמים והארץ וכל צבאיהם מאין לישל, כמ"ש בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, את השמים לרבות חלדוהיהם ואת הארץ לרבות חלדוהיה' 9, דכל הבריאה כולה נבראה שבפסוק בראשית מרומזים כל הע"ס, שבראשית קאי גם על הכת"ב והארץ קאי על מלכות, ויתירה מזו, שבראשית קאי גם על הכת"ב שלמעלה מחכמה, וכמו שמבאר כ"ק אדמו"ר האמצעי בחורת חיים בחלתו 10 דבחיבת בראשית יש כמה פירושים, בראשית כפשוטו (בראשית בריית שמים וארץ 14, בתחלת הזמן) ולפ"ו קאי על ספירת המלכות, בראשית בחוכמתה 16 וקאי על ספירת החכמה (ובפירוט יוחר, קאי על ב' בחינות חכמה, חכמות בחוץ תרונה 17, חכמות לשון רבים, חכמה עליונה וחכמה תתונה 18), בראשית בקדמיותו וקאי על פתח שלמעלה מהחכמה, והיינו דנוסף על מה שבראשית הוא מאמר

וזהו גם מה שאומרים בר"ה היום הרת עולם (אף שבכ"ה בארץ נברא העולם), כי עולם (כאן) קאי על אדה"ר שנקרא ג"כ עולם, וזהו מה שהיום דר"ה (א' בחשרי) הוא יום הרת עולם, הרת מלשון הריץ ועיבור, כי ביום זה ה' הריץ האדם וגם הלידה שלו, כנ"ל (בהמאמר דערב ר"ה) מדרוש הצ"צ 333, וכדאיתא גם בסידור האר"ז 347 דהיום הרת עולם קאי על האדם שנברא בר"ה.

20 ראה המשך הנ"ל פ"ב. וראה ד"ה בראשית הש"ה בחלתו. (21) ר"ה לב, א. (22) כ"ר פ"ג, ה. פרש"י עה"ת בראשית א, ה. (23) בראשית שם. (24) המשך הער"ב פ"ב) ע' החקצת. סה"מ חש"ד ע' 222. (25) בעה"ס עה"פ. (26) אר"ת (הוצאת קה"ת) סי' חזי. (27) שנת גה, א. סנהדרין סד, א. ירושלמי ומורש שנהגה הבאה. ועוד. (28) ירושלמי סנה' פ"א ה"א. דבר"פ, א. שהש"ר פ"א ס, א. (29) לקו"ת נצבים מז, ב-ג. אוה"ת ר"ה ע' אהלג. אהלג. ובכ"מ. (30) סטרי ומרש"י ר"פ מסות. (31) ע"ד עמוס ג, ז. (32) הוללים לג, ו. (33) אוה"ת שם ע' א' שמא. (34) נפיוס היום הרת עולם.

הנחת הת' בלתי מוגה

מאמר: 100

מאמר: 100

ומבאר שם דמה שהאדם נקרא עולם מלשון העלם, הוא לפי שהנשמה בעלמת בגוף. והנה מכיון שענין היום הרת עולם מדגיש, את מעלת האדם, (שלכן יום הרת עולם הוא דוקא ברי"ה ולא בכ"ה באלוף). מוזנ מזה, דמה שהאדם נקרא כאן בשם עולם מלשון העלם. הוא לא לגריעותא ח"ו, אלא למעלותא. כי מה שהנשמה נעלמת בגוף הוא ירידה צורך עלי'. דע"י ירידת הנשמה למטה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, דשרש הנשמה הוא כמ"ש 36 ויפח באפיו נשמת חיים ומאן דנפח מתוכי. נפח מתוכיו ומוסמיו 36, וע"י ירידתו בגוף חיים האדם ועד באופן שהיא נעלמת בו. הנה עי"ז היא מתעלית למעלה יותר ממנו שהיתה כשרשה בבחי' ויפח. והנה היום הרת עולם מלשון העלם, דהחידוש והעלוי שבכ"ה יום בראו אדה"ר הוא לא רק לגבי הבריאה דכ"ה באלוף, אלא גם לגבי הנשמות כמו שהם בשרשם.

וביאר הענין, (מה שהיום דר"ה שבו נברא האדם נקרא יום היום, בחי' זה), יובן ע"פ מה שמבאר כ"ק אדמו"ר הצ"צ 37, התעם על שהיום דר"ה נק' חתמת מעשיו, (אף שברכה"ע היתה בכ"ה באלוף) וכי בבריאת האדם, כתיב לשון עשיו, נעשה אדם 38, ולכן נק' החלת מעשיו. ומבאר שם, דהגם שגם גבי הנבראים שנחתו לפניו נאמר לשון עשיו, ויעש אלקים את הרקיע, ויעש אלקים את שני המאורות 39, מ"מ עיקר העשיו הוא באדם כתיב נעשה אדם בצלמנו עשה את האדם 40, ובמאמר נעשה אדם כתיב נעשה אדם בצלמנו כדמותנו ומקמים בצלמנו כדמותנו, דעיקר החידוש שבבריאת האדם (נעשה אדם) הוא בצלמנו. ועפ"ז יובן, מה שהיום דר"ה זה היום, בחי' זה, דהנה ידוע 41 בענין בצלמנו כדמותנו דצלמנו הוא זה וכדמותנו הוא בחי' כה. ומכיון שעיקר החידוש דנעשה אדם הוא בצלמנו (כנ"ד), בחי' זה, דהעפר מן האדמה שממנו נוצר האדם 42 נברא בכ"ה באלוף בחי' כה, ומה שנחתוש בהיום דר"ה (חללת מעשיו) הוא שנחוסף בו גם בצלמנו בחי' זה, וע"ד שמצינו גבי משה, שגם משה נחנבא בכה ככל הנביאים ומוסיף עליהם שנחנבא (גם) בזה 30, לכן נק' זה היום, בחי' זה.

והנה ענין החידוש דזה היום (ר"ה) הוא להמשיך בחי' זה גם בבחי' כה, וכדאיחא בזוה"ק עה"פ 44, ואמרתם כה לחי יו"ט דר"ה הוה כו' לקשרא כה לחי. דזוה"ע נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, המשכה בחי' בצלמנו (בחי' זה) בבחי' כדמותנו (בחי' זה).

- (35) בראשית ב, ז. (36) תנאי דפ"ב. (37) אוה"ת שם ע' א' שמה. אישנו.
- (38) בראשית א, כו. (39) בראשית א, ז. שם, פ"ו. (40) נח פ, ו. (41) אוה"ת מות ע' אישנו ואילך. וראה גם אוה"ת ר"ה ע' א' ח"כ. (42) בראשית ב, ז. (43) ח"ב נג, כ. - הובא בלקו"ת נצבים מז, ב. (44) ש"א כה, ו.

כה). הו' בבחי' כדמותנו שבאדם גופא, ועי"ז גם בכל הבריאה שנברא בכ"ה באלוף בחי' כה. וכמ"ז 46, שאדה"ר פעל ג"כ בכל הנבראים שיהי' בואו 46, נשתחה ונכרעה נברכה לפני ה' עשיו. והגם שגם כיום הראשון דמע"ב הי' כבר נרגש בכל הנבראים בלשונם לקב"ה, (דזוה"מ מה ששרש של יום הראשון הוא לה' 47, הארץ ומלואה חבל ויושבי בה 48, על שם שהקב"ה שלים בעולמו 49, ועד שגם הקליפות אינם יכולים לעבור כלל על רצונו יח"ו 50, כמאמר בלעם לא אוכל לעבור את פי ה' גו' כל אשר ידבר ה' אוהו אעשהו 51, ומכ"ש בכל הנבראים שנרגש בהם שמציאותם היא מצד רצונו יח' וכמו שמבאר כ"ק אדמו"ר מהו"ש 52, שהעולם הוא מציאות ולא דמיון, ואחיות עינים ח"ו ומביא רא'י, לזה מענין התק"צ, היינו שהענין (התק"צ) הוא המכילה את מציאות העולם, והנה הכיטול דהנבראים, (שמצד עצמם) הוא בחי' כה, היינו מצד בחי' האלקות שמתבלשת בעולמות (ממכ"ע) כמבואר בדרושי כ"ק אדמו"ר הצ"צ 53, שבת היא כ"ב אחוה וגו' קוין, וע"י עבודת האדם, נמשך בעולם גילוי בחי' זה בחי' האלקות שלמעלה מהתבלשות בעולמות (סוכ"ע). ויש צורך, דזוה"מ מה שהתחכזה (בהדרושים דכ"ק אדמו"ר מהר"ש), על מה שהעולם הוא מציאות אמיתי, הוא מענין התק"צ, שבוה מרמז, דמה שהעולם הוא מציאות אמיתי, נעשה זה בעיקר ע"י עבודת האדם בלימוד התורה וקיום המצוות, ועי"ז ממשך בעולם גילוי בחי' זה שלמעלה מבחי' כה, ועד שלע"פ יהי' גילוי ב' פעמים זה, כמ"ש 54, ואמר ביום ההוא הנה אלקנו זה גו' זה הוי' קוינו לו גו', וכמבואר בדרושי כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע 55, גדל העילוי דענין כפולות.

ומבאר באוה"ת 56, דמעלת האדם (שנברא ברי"ה) היא שיש בו ענין הבחנה, שאין דוגמתו בכל הנבראים. דכך הנבראים יש לכל אחד מהם מדה אחת בלבד (או ב' מדות 57), כמו הנשר שטבעו הוא רחמני על בניו והעורב שטבעו הוא אכזרי, ואינם פועלים רק כפי טבעם. משא"כ האדם, כלול מכל המדות והטבעים, ויכול לבחור כמה שירצה, ומעלה זו שבאדם (ענין הבחירה), אינה גם במלאכים. כי גם המלאכים הנה כל אחד מהם, יש לו מדה מיוחדת ואינו יכול לפעול רק כפי טבעו דוקא, (וככדי שיהי' בו פעולת מדה

- (45) סדר"א פי"א. זח"א רכא, ב. ח"ג ס"ג אמו"ר. (46) תהלים צה, ו. (47) תהלים כו, א. (48) מסכת תמיד בסופה. ר"ה לא, א. (49) ר"ה שם. (50) תנאי ספ"ד. (51) בלק כב, יח. כג, כו. (52) סה"מ חרכ"ט ע' קמח. (53) אוה"ת ר"ה ע' א' ח"כ. (54) ישעי' כה, פ. וראה שמ"ר פכ"ג, טו. תענית לא, א. (55) ד"ה נחמו עת"ר בסופו. (56) ר"ה ע' א' ח"כ. וראה גם לקו"ת אמו"ר לו, ג. (57) ראה לקו"ת שם. ובהקדמת הרמב"ם לפירושו המשניח: פעל אחד בלבד או כ' פעלים.

שהתורה היא בקו האמצעי, ענין בלש שלום⁸², שמחבר ב' הקיין
 דסור⁸² מרע ועשה טוב⁸³. דכח זה שבחורה (לחבר ב' הקיין) הוא
 לפי שהיא למעלה מגדר קיין, אבל בכדי שיהי' זה (שגם הלאו יהי'
 באופן דהו) בפועל, צריך להמשיך זה גם בבחי' ג' קיין, ועד בג'
 הקיין שבבחי' כה (כנ"ל מאוה"ת שכה הוא כ"ב אחווין וג' קיין),
 דע"ז נפעל גם בעולם (שנברא בכ"ה באדל, כחי' כה), שכל
 העינים שבו יהיו בבחי' הז', דהנה ידוע⁸⁴ עה⁸⁵ עשרה עשרה הכך
 בשלף הקודש, דעשרה מאמרות מכוונים כנגד עשרת הדברות, ולכן,
 ע"י שבעשרת הדברות, גם הדברות דלאו היו במתן תורה באופן דהו,
 הנה מזה נמשך גם בעשרה מאמרות שבהם נברא העולם, שכל העינים
 שבעולם הם באופן דהו, דזהו מה שלע"ז [שאו יהי' למעלה יותר גם
 מכמו שהי' כמ"ת, דכמ"ת הי' רק מעין זה] לא יהי' ענין הכיוריים
 וכל העציות יהיו בקדושה גופא⁸⁶, ועד מעין זה] לא יהי' ענין הכיוריים
 (שהוא למעלה יותר מהעציות שע"י כיוריים) יהי' באופן דלאתנא
 צדיקיא בחיובתא, וזהו מה שהיוס דר"ה, יוס בריאת האדם, נקרא זה
 היום, דהעולם מצד עצמו הוא בבחי' כה ועד שיש בו עינים בלתי
 רצויים (בחי' לאו), וע"י עבודת האדם (שנברא בר"ה, זה היום)
 נמשך ככל עיני העולם גילוי אלקות באופן דזה, ועד שלע"ז יהי' שני
 פעמים זה, הנה אלקינו זה גו' זה הוי' קיינו לו, שזוה (שני פעמים)
 תכלית השלימות, וע"ד המבואר בכמה דרושים⁸⁷ המעלה דנתמות
 כפולות, אחיות כפולות וכיו"ב.

והמעשה הוא העיקר⁸⁸, שכל העינים יומשכו למטה במעשה בפועל,
 שיהי' ונגלה⁸⁹ כבוד הוי' וראו כל בשר, דכבר הי' לעולמים
 מעין זה בשעת מתן תורה שאז הי' רק מעין הגילוי דלעבודת⁹⁰,
 ועיקר הגילוי יהי' בארץ השביעי⁹¹ ביום שכולו שבת⁹², ומכיון שכעבר
 שבת טועמים מכל תבשיל ותבשיל⁹², הנה גם בארץ הששי, כולל גם
 הזמן דסיום זמן הגלות, צריך להיות גילוי זה בדרך טעמה עכ"פ.
 דע"י מעשינו ועבודתינו, וכפרט בר"ה שענינו הוא (כנ"ל) העליון
 שנפעל בכל הבריאה ע"י עבודת האדם בדוגמת שהי' ביום בריאת
 אדה"ר (ר"ה הראשון) שהמשיך גילוי מלכותו ית' בכל הבריאה כולה,
 ובכל ר"ה נעשה זה באופן נעלה יותר כידוע⁹³ שכל ר"ה נמשך

(82) החלים לך, טו. 83) ראה לקו"ת בלק ד"ה מה טובו, 84) זח"ג יא.
 סע"ב ואילך. 85) נשא ז, פו. 86) אנה"ק סכו" (קנה, א). 87) אות"ת לך
 לך (ח"ו) חרעד, א. נצבים ס"ע א"רמ ואילך. ד"ה לך לך בסה"מ חכ"ז וחר"ל.
 נחמו עה"ר כסופו. ועוד. 88) אבות פ"א מ"ז. 89) ישעי' מ, ה. 90) תניא
 מ"ו (מו, א). 91) ראה תניא שם בהנחה. 92) שו"ע אדה"ז או"ח ט"ו
 ס"ח. 93) אנה"ק ס"ד.

אור חדש עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם, הנה ע"י
 העבודה דר"ה וע"י העבודה דשבת השונה שלאחרי ר"ה שאז הוא
 השלימות (ויכולו) דכל ימי השבוע, כולל גם השלימות של ב' הימים
 דר"ה, ובפרט כשהקביעות דר"ה הוא (כבשנה זו) ביום החמישי יום
 הששי בסמיכות ליום השבת, ונוסף על מה שבקביעות זו היכולו של
 ימי ר"ה בהשבת שלאחריהם היא ביתר שאת, יש בזה עוד מעלה
 שמהתשובה דר"ה שהיא תשובה עילאה⁹⁴ נכנסים מיד להתשובה דשבת
 אותיות חשב שגם תשובה זו היא תשובה עילאה⁹⁵, ובפרט בשבת
 השונה שהוא כולל כל שבתות השנה כמבואר בסידור האר"י⁹⁶, וע"י
 התשובה ברוחניות, השיבנו ה' אילך ונשובה⁹⁷, נעשה גם תשובה
 בגשמיות, קהל גדול ישובו הנה⁹⁸, בשונה ונות תושעו⁹⁹, כגאולה
 האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

----- *

94) אות"ת ר"ה (כרך ה) ס"ע כ"צה. 95) אנה"ת פ"י. 96) סדר עשי"ת.
 וראה שיחת ש"פ האוינו (חזקוניות א') שנה זו בתחלתה (סה"ש תש"ב ח"א ע'
 97) איכה ה, כא. 98) ירמ"י לא, ז. 99) ישעי' ל, טו.